

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

24 iulie 2012

55-2 Nr. 32

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

Serghei SÎRBU,
Deputat, Vicepreședintele
Comisiei juridice, numiri și imunități

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 26a
24 07 2012

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. SÎRBU SERGHEI
2. Deputat în Parlament, Vicepreședintele Comisiei juridice, numiri și imunități
3. bd. Ștefan cel Mare 105, (str. Nicolae Iorga 11)
4. tel. 022204401, fax 022233673, 022232206

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare art. XIX din Legea nr. 267 din 23 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial nr. 13-14 din 13 ianuarie 2012, art. 32).

Potrivit Articolului XIX al Legii nr. 267, la articolul 8 alineatul (1) litera a) punctul 5) din Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.26–28, art.95), cu modificările ulterioare, după cuvintele “desfășurarea loteriilor” se introduce textul “(cu excepția monopolului de stat exercitat în condițiile Legii nr.285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc)”.

Prin urmare, Articolul 8 aliniatul (1) litera a) punctul 5) din Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, după modificarea dată are următorul conținut:

„Articolul 8. Genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere

(1) Se supun reglementării prin licențiere următoarele genuri de activitate:

a) de către Camera de Licențiere:

5) activitatea în domeniul jocurilor de noroc: organizarea și desfășurarea loteriilor (cu excepția monopolului de stat exercitat în condițiile Legii nr.285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc), întreținerea cazinourilor, exploatarea automatelor de joc cu câștiguri bănești, stabilirea mizelor la competițiile sportive;”

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau
al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 126
Economia

(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

d) stimularea cercetărilor științifice;

e) exploatarea rațională a pământului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;

f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

Articolul 127
Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

(3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

(4) Bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.

2. ACTELE INTERNAȚIONALE :

Convenția Pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Protocolul I

Articolul 1. Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Declarația Universală a drepturilor omului

Articolul 2

1. Fiecare se poate prevala de toate drepturile și de toate libertățile proclamate în prezenta Declarație, fără nici o deosebire, în special de rasă, de culoare, de sex, de limbă, de religie, de opinie politică sau de orice altă opinie, de origine națională sau socială, de avere, de naștere sau decurgînd din orice altă situație.

2. Pe lângă aceasta, nu se va face nici o deosebire bazată pe statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care aparține o persoană, fie această țară sau teritoriu independente, sub tutelă, neautonome sau supuse unei limitări oarecare a suveranității.

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice

Articolul 26

Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii.

În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.

Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și cultural

Articolul 4

Statele părți la prezentul Pact recunosc că în ce privește folosința drepturilor asigurate de către stat în conformitate cu prezentul Pact, statul nu poate supune aceste drepturi decât la limitările stabilite de lege, numai în măsura compatibilă cu natura acestor drepturi și exclusiv în vederea promovării bunăstării generale într-o societate democratică.

Articolul 5

1. Nici o dispoziție din prezentul Pact nu poate fi interpretată ca implicând pentru un stat, o grupare sau un individ vreun drept de a se deda la o activitate sau de a săvârși un act urmărind suprimarea drepturilor și libertăților recunoscute în prezentul Pact ori limitări ale lor mai ample decât cele prevăzute în Pact.

2. Nu se poate admite nici o restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului, recunoscute sau în vigoare în orice țară în virtutea unor legi, convenții, regulamente sau cutume, sub pretextul că prezentul Pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mică.

3. LEGISLAȚIA INTERNĂ

Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător

Articolul 3. Principiile de bază ale licențierii

Principiile de bază ale licențierii sînt:

- a) asigurarea egalității în drepturi și a intereselor legitime ale tuturor întreprinderilor, organizațiilor, persoanelor fizice;
- b) transparența actelor necesare inițierii și/sau desfășurării afacerii;
- c) stabilirea unui mod unic de licențiere pe teritoriul Republicii Moldova;
- d) transparența decizională în domeniul licențierii;
- e) previzibilitatea procesului de licențiere;
- f) reglementarea materială și procedurală prin acte legislative a condițiilor și procedurilor de licențiere;
- g) declararea de către solicitantul de licență a răspunderii sale pentru respectarea condițiilor de licențiere la desfășurarea genului de activitate pentru care se solicită licența;
- h) neimplicarea de către autoritatea de licențiere a solicitantului/titularului de licență în procesul de verificare, aprobare a actelor, stabilite de lege spre recepționare, verificare sau aprobare, conform

principiului ghișeului unic;

i) aprobarea tacită în cazul depășirii de către autoritatea de licențiere a termenului stabilit pentru eliberarea, prelungirea, reperfectarea licenței și în lipsa unei comunicări scrise din partea acesteia, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege sau de legile ce reglementează expres activitățile licențiate;

j) echitabilitatea (proporționalitatea) dintre interesele societății și drepturile întreprinzătorilor la efectuarea controlului asupra respectării condițiilor de licențiere, precum și la suspendarea/retragerea licențelor.

Articolul 4. Criteriile de determinare a genurilor de activitate supuse reglementării prin licențiere

La genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere se atribuie genurile de activitate care corespund unuia sau ambelor criterii indicate la lit.a) și b), coroborate cu criteriul stabilit la lit.c), și anume:

- a) implicarea utilizării resurselor limitate ale statului;
- b) necesitatea stabilirii condițiilor și cerințelor speciale de activitate, precum și verificării respectării acestora pe parcursul activității, pentru excluderea prejudicierii drepturilor, intereselor legitime și sănătății cetățenilor, mediului înconjurător și securității statului;
- c) licențierea nu dublează alte proceduri de reglementare, stabilite de lege pentru alocarea resurselor limitate ale statului și/sau asigurarea respectării condițiilor și cerințelor speciale pentru excluderea prejudicierii drepturilor, intereselor legitime și sănătății cetățenilor, mediului înconjurător și securității statului.

Articolul 8. Genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere

(1) Se supun reglementării prin licențiere următoarele genuri de activitate:

- a) de către Camera de Licențiere:
 - 1) activitatea de audit;
 - 2) activitatea de evaluare a bunurilor imobile;
 - 3) activitatea burselor de mărfuri;
 - 4) activitatea cu metale prețioase și pietre prețioase; funcționarea caselor de amanet;
 - 5) activitatea în domeniul jocurilor de noroc: organizarea și desfășurarea loteriilor (cu excepția monopolului de stat exercitat în condițiile Legii nr. 285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc), întreținerea cazinourilor, exploatarea automatelor de joc cu câștiguri bănești, stabilirea mizelor la competițiile sportive;
 - 6) importul și păstrarea alcoolului etilic; importul, păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice și/sau a berii importate;
 - 7) fabricarea alcoolului etilic, producției alcoolice, berii și/sau păstrarea, comercializarea angro a alcoolului etilic, a producției alcoolice și a berii produse de producătorii autohtoni;
 - 8) importul articolelor de tutun; importul și/sau prelucrarea industrială a tutunului; fabricarea articolelor din tutun și/sau comercializarea angro a articolelor din tutun și a tutunului fermentat;
 - 9) activitatea farmaceutică veterinară și/sau asistența veterinară (cu excepția activității desfășurate de serviciul veterinar de stat);
 - 10) importul și/sau comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;
 - 11) transportul auto de călători în folos public;
 - 12) activitatea de proiectare pentru toate categoriile de construcții, urbanism, instalații și rețele tehnico-edilitare, reconstrucții, restaurări;
 - 13) construcțiile de clădiri și/sau construcțiile inginerești, instalațiile și rețelele tehnico-edilitare, reconstrucțiile, consolidările, restaurările;
 - 14) extragerea substanțelor minerale utile și/sau îmbutelierea apelor minerale și naturale potabile;
 - 15) activitatea topogeodezică și cartografică;

- 16) colectarea, păstrarea, prelucrarea, comercializarea, precum și exportul resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii de acumulate uzate, inclusiv în stare prelucrată;
- 17) importul și/sau fabricarea, depozitarea, comercializarea angro a substanțelor și materialelor chimice toxice, a articolelor și produselor chimice de menaj;
- 18) confecționarea și distrugerea ștampilelor;
- 19) activitatea particulară de detectiv sau de pază;
- 20) montarea și/sau reglarea, asistența tehnică a sistemelor automate de semnalizare și de stingere a incendiilor, precum și de protecție a clădirilor împotriva fumului și de înștiințare în caz de incendiu;
- 21) producerea, asamblarea, importul și/sau exportul, reexportul, comercializarea armelor și munițiilor cu destinație civilă și repararea armelor cu destinație civilă;
- 22) producerea, importul și/sau exportul, reexportul, comercializarea, depozitarea și efectuarea lucrărilor cu explozibil de uz civil;
- 23) producerea, asamblarea, importul, exportul, reexportul, depozitarea articolelor pirotehnice și prestarea serviciului „Spectacole pirotehnice și focuri de artificii” cu articole pirotehnice de divertisment de destinație profesională;
- 24) importul, exportul, proiectarea, producerea și comercializarea mijloacelor criptografice și tehnice de protecție a informației, mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației; prestarea serviciilor în domeniul protecției criptografice și tehnice a informației (cu excepția activității desfășurate de autoritățile publice investite cu acest drept prin lege);
- 25) activitatea farmaceutică, inclusiv cu folosirea preparatelor narcotice și/sau psihotrope, desfășurată de întreprinderile și/sau instituțiile farmaceutice (pentru întreprinderile și instituțiile nou-create, pînă la obținerea certificatului de acreditare), cu excepția cazurilor cînd se modifică ori se completează genul de activitate;
- 26) fabricarea, comercializarea, asistența tehnică și reparația dispozitivelor medicale, inclusiv a opticii;
- 27) acordarea asistenței medicale de către instituțiile medico-sanitare private (pentru instituțiile nou-create, pînă la obținerea certificatului de acreditare), cu excepția cazurilor cînd se modifică ori se completează genul de activitate;
- 28) activitatea legată de plasarea în cîmpul muncii a cetățenilor în țară și/sau în străinătate;
- 29) activitatea de turism;
- 30) activitatea de depozitare a cerealelor cu eliberarea certificatelor de depozit pentru cereale;
- 31) activitatea magazinelor duty-free, inclusiv pentru deservirea corpului diplomatic;
- 32) activitatea de broker vamal;
- b) de către Banca Națională a Moldovei:*
- 33) activitatea băncilor și unităților de schimb valutar (altele decît băncile);
- c) de către Comisia Națională a Pieței Financiare:*
- 34) activitatea asigurătorilor (reasigurătorilor), brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare;
- 35) activitatea de gestiune a activelor fondurilor nestatale de pensii;
- 36) activitatea asociațiilor de economii și împrumut;
- 37) activitatea profesionistă pe piața valorilor mobiliare;
- 38) activitatea birourilor istoriilor de credit;
- d) de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică:*
- 39) importul și comercializarea cu ridicata și/sau cu amănuntul a benzinei, motorinei și/sau a gazului lichefiat la stațiile de alimentare;
- 40) producerea energiei electrice; transportul energiei electrice și/sau activitatea de dispecerat central; distribuția energiei electrice; furnizarea energiei electrice la tarife reglementate sau nereglementate;
- 41) producerea și/sau stocarea gazelor naturale; producerea combustibilului regenerabil; transportul gazelor naturale; distribuția și/sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate sau nereglementate;

e) de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației:

42) utilizarea frecvențelor sau canalelor radio și/sau a resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice;

43) serviciile de creare, implementare și de asigurare a funcționării sistemelor informaționale automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program;

f) de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului:

44) activitatea de emisie pentru difuzarea serviciilor de programe pe cale radioelectrică terestră și/sau prin orice alte mijloace de telecomunicații decât cele radioelectrice terestre.

(2) Genurile de activitate neindicate la alin.(1) se desfășoară fără licențe sau fără alte acte administrative cu efect similar, cu excepția autorizațiilor, stabilite expres prin lege, pentru confirmarea unor cerințe tehnice, norme separate sub un anumit aspect.

(2¹) Licența pentru comercializarea resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii de acumulatori uzate, inclusiv în stare prelucrată, către agenții economici aflați pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, precum și pentru exportul acestora se eliberează pe bază de concurs, conform regulamentului aprobat de Guvern.

(3) Introducerea reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate este posibilă numai prin modificarea și completarea listei genurilor de activitate supuse reglementării prin licențiere, stabilite la alin.(1).

Articolul 18. Taxa pentru licență

(1) Taxa pentru eliberarea licenței pentru genurile de activitate indicate la art.8 alin.(1) pct.1)-3), pct. 9)–29), 31), 32), 40), 41) și 43) este de 2500 lei. Taxa pentru eliberarea licenței pentru unitățile farmaceutice, cu excepția unităților farmaceutice veterinare, din localitățile rurale este de 1800 lei. Taxa pentru eliberarea licenței pentru activitatea farmaceutică veterinară în localitățile rurale este de 300 de lei. Taxa pentru eliberarea licenței pentru asistență veterinară în localitățile rurale nu se percepe.

(1¹) Pentru solicitanții de licență înregistrați cu cel mult un an înainte de data depunerii declarației pentru eliberarea licenței, taxa pentru eliberarea licenței constituie 50 la sută din taxa stabilită. Această prevedere nu se extinde asupra solicitanților de licență pentru activitatea în domeniul jocurilor de noroc, producției alcoolice, tutunului și al produselor petroliere.

(2) Taxa pentru eliberarea licenței pentru genurile de activitate indicate la art.8 alin.(1) pct. 5), 6), 8) și 39) se achită anual conform anexei la prezenta lege. Taxa de eliberare a licenței pentru activitatea în domeniul jocurilor de noroc se achită în termenele prevăzute la pct.3 din nota anexei la prezenta lege.

(3) Taxa pentru eliberarea licenței pentru genurile de activitate indicate la art.8 alin.(1) pct.7) se achită separat pentru fiecare an de valabilitate a licenței: la eliberarea licenței și la expirarea fiecărui an din data eliberării licenței - conform taxei anuale stabilite în anexa la prezenta lege. În același mod se achită și taxa pentru copia de pe licență ce confirmă dreptul filialei sau al altei subdiviziuni separate a titularului de licență de a desfășura activitatea în baza licenței obținute.

(4) Taxa pentru eliberarea licenței pentru genul de activitate indicat la art.8 alin.(1) pct.30) nu se percepe.

(5) Taxa pentru eliberarea licenței pentru genurile de activitate indicate la art.8 alin.(1) pct. 33)–38) și 42), 44) se stabilește prin legile care reglementează genul respectiv de activitate licențiat.

6) Taxa pentru reperfectarea licenței și/sau eliberarea copiei de pe aceasta se stabilește în proporție de 10 la sută din taxa pentru eliberarea acesteia, dar nu mai mult de 450 de lei, iar a duplicatului licenței - de 450 de lei. Taxa pentru reperfectarea licenței și/sau eliberarea copiei de pe aceasta nu se percepe la includerea și/sau excluderea unităților de transport în/din anexa la licență pentru genul de activitate indicat la art.8 alin.(1) pct.11). În cazul reperfectării licenței, taxa pentru eliberarea copiei autorizate de pe aceasta nu se percepe, cu excepția extinderii activității licențiate pe o adresă nouă (filială, subdiviziune).

(7) Sumele taxelor pentru eliberarea, reperfectarea licenței și/sau eliberarea copiei de pe aceasta pentru genurile de activitate indicate la art.8 alin.(1) pct. 1)–29), 31) și 32) se varsă la bugetul de stat.

(8) Sumele taxelor pentru eliberarea, reperfectarea licenței și/sau eliberarea copiei de pe aceasta pentru genurile de activitate indicate la art.8 alin.(1) pct. 33)–44) se varsă la bugetul de stat sau la bugetele autorităților de licențiere competente în conformitate cu legile care reglementează genul respectiv de activitate licențiat.

Legea cu privire la jocurile de noroc

Articolul 2. Noțiunea de joc de noroc

(1) Prin joc de noroc, în sensul prezentei legi, se înțelege jocul, desfășurat conform regulilor, participarea la care permite a câștiga bani, alte bunuri sau drepturi patrimoniale, iar rezultatul este generat, în întregime sau parțial, de evenimente aleatorii.

(2) În sensul prezentei legi, nu se consideră jocuri de noroc:

a) loteriile în obiecte, care au caracter neregulat, distractiv și care nu prevăd venit pentru organizatori în cazul în care costul total al biletelor de loterie emise nu depășește 5000 lei, iar câștigul maxim - 3 salarii minime stabilite la ziua desfășurării tragerii la sorți;

b) jocurile, desfășurate folosind mașini, aparate, dispozitive și alte mijloace, care nu presupun elemente aleatorii, având drept scop exclusiv încercarea forței, abilității și dibăciei participanților, dacă câștigul maxim nu depășește 2 salarii minime stabilite la ziua desfășurării jocului;

c) jocurile, organizate de persoane fizice și juridice, în cadrul cărora fondul de câștiguri se constituie din venitul propriu al acestor persoane în scopul stimulării activității de bază sau în scopuri de publicitate și care nu prevăd, sub nici o formă, plată pentru participarea la joc.

Articolul 8. Licența pentru activitate în domeniul jocurilor de noroc

(1) Licența pentru activitate în domeniul jocurilor de noroc, denumită în continuare licență, este documentul care acordă persoanei juridice titulare a certificatului de înregistrare de stat autorizație pentru activitatea de organizare a jocurilor de șansă, pariurilor sau a jocurilor de abilitate pe adresa indicată în licență, cu respectarea regulilor de joc și a prevederilor legislației.

(2) Condițiile pentru eliberarea licenței, precum și termenul de valabilitate a ei, se stabilesc de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și de prezenta lege.

(3) Licența se eliberează contra plată, care se varsă integral la bugetul de stat. Mărimea plății pentru eliberarea licenței se stabilește de lege.

(4) Decizia privind eliberarea licenței sau privind respingerea cererii de eliberare a licenței o adoptă Camera de Licențiere.

Articolul 26. Loteria

(1) Loteria este un joc de noroc în grup sau de masă, în cadrul căruia organizatorul jocului, într-un anumit loc și într-un anumit timp, desfășoară între participanții la loterie - posesori ai biletelor de loterie - tragerea la sorți a fondului de câștiguri al loteriei, conform schemei stabilite în condițiile jocului; totodată, căderea câștigurilor pe unele bilete de loterie nu depinde de voința și de acțiunile subiecților activității loteristice, este absolut aleatorie și nu poate fi de nimeni expres organizată.

(2) Loteria sistemică (electronică) este o formă a loteriei, în care fixarea mizelor și pronosticurilor participanților se efectuează cu ajutorul dispozitivelor electronice care păstrează informația în memoria lor și o transmit pentru participare la tragerea la sorți prin canale speciale de transmitere a informației la centrul informațional principal.

Articolul 27. Vânzarea biletelor de loterie

Vânzarea biletelor de loterie se efectuează numai în baza principiului liberului consimțământ al participanților la loterie.

Articolul 28. Biletul de loterie

Biletul de loterie este un purtător de informație, necesară pentru stabilirea, la un grad absolut de exactitate, a faptului căderii sau necăderii câștigului pe el la loterie, care corespunde cerințelor prezentei legi, condițiilor loteriei concrete, precum și actelor normative ce asigură protejarea de tragerea la sorți nesancționată.

Articolul 29. Clasificarea loteriilor

(1) După tipurile lor, loteriile se împart în:

- loterii clasice;
- loterii cifrice;
- loterii momentane.

(2) Loteria clasică este loteria în cadrul căreia tragerea la sorți a câștigurilor stabilite în prealabil, ce constă în determinarea numerelor și seriilor câștigătoare ale biletelor, are loc după ce a luat sfârșit vânzarea unui anumit număr de bilete de loterie de o anumită formă și cu un anumit conținut în termenele stabilite.

(3) Loteria cifrică este loteria în cadrul căreia formarea fondului de câștiguri și tragerea la sorți a câștigurilor, ce constă în determinarea combinației câștigătoare de cifre, au loc după ce a luat sfârșit vânzarea biletelor respective în termenele stabilite.

(4) Loteria momentană este loteria în cadrul căreia tragerea la sorți a câștigurilor stabilite în prealabil are loc prin identificarea informației conținute într-un anumit număr de bilete de loterie și protejate printr-o metodă ce permite jucătorului să determine câștigul ce i se cuvine imediat după cumpărarea biletului de loterie.

(5) După metoda desfășurării, loteriile se împart în:

- loterii cu tiraje;
- loterii fără tiraje.

(6) Loteria cu tiraje este loteria al cărei proces de desfășurare se împarte în tiraje - cicluri complete unice - de la punerea în vânzare a biletelor de loterie pînă la tragerea generală la sorți și eliberarea câștigurilor pe aceste bilete.

(7) Loteria fără tiraje este loteria în care rezultatul tragerii la sorți se stabilește prin verificarea biletului de loterie imediat după cumpărarea lui sau prin metoda tragerii nemijlocit pe acest bilet.

(8) După proporțiile desfășurării, loteriile se împart în:

- loterii naționale;
- loterii regionale.

(9) Loteria națională este loteria care se desfășoară pe teritoriile a 4 și mai multe autorități ale administrației publice locale. Desfășurarea loteriilor naționale constituie monopolul statului.

(10) Loteria regională este loteria care se desfășoară pe teritoriile a cel mult 3 autorități ale administrației publice locale. Costul total al biletelor de loterie nu trebuie să depășească 1000000 lei.

(11) După forma de organizare, loteriile se împart în:

- loterii de stat;
- loterii municipale;
- alte loterii.

(12) Loteria de stat este loteria organizată și desfășurată de autoritățile administrației publice centrale.

(13) Loteria municipală este loteria organizată și desfășurată de autoritățile administrației publice locale.

(14) În afară de loteriile de stat și municipale sînt, de asemenea, și loterii organizate și desfășurate de agenți economici.

(15) După modul de formare a fondului de câștiguri, loteriile se împart în:

- loterii în bani;
- loterii în obiecte;
- loterii combinate.

(16) Loteria în bani este loteria la a cărei desfășurare fondul de câștiguri se formează exclusiv din premii bănești.

(17) Loteria în obiecte este loteria la a cărei desfășurare fondul de câștiguri se formează exclusiv din mărfuri de larg consum, prestări de servicii și din alte valori nemateriale.

(18) Loteria combinată este loteria la a cărei desfășurare fondul de câștiguri se formează atât din premii în obiecte, cât și din premii bănești.

Legea cu privire la protecția concurenței

Articolul 1. Sfera de aplicare a prezentei legi

(1) Prezenta lege reglementează relațiile care exercită influență asupra concurenței pe piețele de mărfuri, la care participă agenți economici, autorități ale administrației publice centrale și locale, cetățeni.

(2) Prezenta lege acționează pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Ea se aplică și în cazurile când acțiunile comise de agenți economici din Republica Moldova dincolo de hotarele acesteia duc sau pot duce la limitarea concurenței pe piețele ei de mărfuri.

(3) Prezenta lege nu se extinde asupra relațiilor reglementate prin normele de protecție juridică a obiectivelor proprietate industrială, a drepturilor de autor și drepturilor conexe, cu excepția cazurilor de utilizare a acestor norme și drepturi pentru limitarea concurenței.

(4) Prezenta lege reglementează și relațiile care apar pe piețele de capital dacă legislația cu privire la instituțiile financiare și la valorile mobiliare nu prevede altfel.

(5) Relațiile din activitatea agenților monopolurilor de stat și a monopolurilor naturale sînt reglementate de alte acte normative, cu excepția cazurilor cînd activitatea unor astfel de agenți duce la limitarea concurenței de pe piețele de mărfuri.

(6) Dacă acordul (contractul) internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte reguli decît cele prevăzute în legislația cu privire la protecția concurenței, prioritate au regulile acordului (contractului) internațional.

Articolul 2. Noțiuni principale

În prezenta lege, următoarele noțiuni principale semnifică:

marfă - produsul activității (inclusiv lucrări și servicii) cu aceeași valoare de consum destinat vânzării sau schimbului;

piață de mărfuri - sfera de circulație a mărfurilor cu aceeași valoare de consum pe teritoriul Republicii Moldova;

agenți economici - persoanele fizice și juridice care desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova;

factor de decizie - persoana care într-o unitate economică, indiferent de tipul de proprietate, permanent sau provizoriu, în virtutea legii, prin numire, prin alegere sau în virtutea unei anumite însărcinări, este dotată cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice fie a acțiunilor de ordin administrativ și de dispoziție, economic și organizatoric;

situație dominantă pe piață - situația exclusivă a agentului economic pe piața de mărfuri, care îi dă acestuia, singur sau împreună cu alți agenți economici, posibilitatea de a exercita influență decisivă asupra condițiilor generale de circulație a mărfii pe piața respectivă sau de a împiedica accesul pe piață unor alți agenți economici.

Nu poate fi recunoscută dominantă situația agentului economic a cărui cotă pe piața unei anumite mărfi nu depășește 35 la sută;

concurență - întrecerea în care acțiunile independente ale agenților economici limitează efectiv posibilitatea fiecăruia dintre ei de a exercita influență unilaterală asupra condițiilor generale de circulație a mărfii pe piața respectivă;

concurență neloială - acțiunile agentului economic de a obține avantaje neîntemeiate în activitatea de întreprinzător, ceea ce aduce sau poate aduce prejudicii altor agenți economici sau

poate prejudicia reputația lor în afaceri;

preț monopolist jos (dumping) - preț mai mic decât prețul de cost al mărfii la care agentul economic cu situație dominantă pe piață o vinde pentru a-i înlătura pe concurenți sau pentru a-și majora cota pe piața mărfii respective;

preț monopolist ridicat - preț exagerat al mărfii agentului economic la care acesta o vinde, profitând de situația sa dominantă pe piață;

monopol de stat - situația în care un număr limitat de agenți economici sînt investiți de autoritățile administrației publice cu drept excepțional sau cu drepturi excepționale de a desfășura activitate economică într-o anumită sferă de producție, de transport, de desfacere sau de achiziție de mărfuri (servicii);

monopol natural - situația în care producerea, transportul, desfacerea, achiziția de mărfuri, de grupe de mărfuri interschimbabile, precum și prestarea unor tipuri de servicii, din cauze naturale, economice sau tehnologice, se află sub controlul direct sau indirect al unui sau a mai multor agenți economici.

Capitolul II CONCURENȚA

Articolul 3. Politica statului în domeniul concurenței

Statul recunoaște concurența loială drept unul dintre factorii fundamentali ai dezvoltării economiei. În domeniul concurenței, statul promovează o politică de asigurare a activității de întreprinzător libere și de protecție a concurenței loiale.

Articolul 4. Principiile de bază ale protecției concurenței

(1) Agenții economici au dreptul la concurență liberă în limitele prevăzute de legislație, ale tradițiilor și regulilor de corectitudine, de onestitate în afaceri.

(2) Este interzis agentului economic să-și exercite drepturile în vederea limitării concurenței, abuzului de situația sa dominantă și lezării intereselor legitime ale consumatorului.

(3) Autoritățile administrației publice centrale și locale sînt obligate să contribuie la dezvoltarea și la protecția concurenței loiale.

(4) Statul asigură protecția drepturilor și intereselor agentului economic și ale cetățeanului (consumatorului) contra activității monopoliste și concurenței neloiale.

Articolul 9. Acțiunile autorităților administrației publice care limitează concurența

(1) Autoritățile administrației publice nu au dreptul:

a) să interzică constituirea de noi agenți economici într-un anumit domeniu de activitate, să stabilească interdicții asupra practicării unor genuri de activități sau asupra producerii unor mărfuri, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație;

b) să dea agentului economic indicații privitor la încheierea prioritară de contracte, la livrarea prioritară a unor mărfuri către anumite categorii de cumpărători, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație;

c) să acorde neîntemeiat unor agenți economici facilități fiscale sau de altă natură, să le creeze o situație privilegiată față de alți agenți economici care activează pe aceeași piață de mărfuri;

d) să stabilească alte condiții discriminatorii sau de privilegiere pentru activitatea unor agenți economici.

(2) Autorităților administrației publice li se interzice să emită decizii cu privire la:

a) repartizarea centralizată a mărfurilor, cu excepția cazurilor de exercitare a funcțiilor statului în domeniul protecției sociale a consumatorului;

b) stabilirea de interdicții asupra comercializării mărfurilor dintr-o zonă în alta a Republicii Moldova;

c) limitarea drepturilor agenților economici de procurare sau comercializare a mărfurilor;

d) stabilirea unor alte interdicții și restricții, neprevăzute de lege, care limitează independența agenților economici.

(3) În cazuri excepționale, autoritățile administrației publice pot emite deciziile enumerate la alin.(2) pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale și catastrofelor și pentru prevenirea epidemiilor, în conformitate cu legislația.

(4) Este interzis și este considerat nul, în modul stabilit, integral sau parțial, orice acord (acțiune coordonată) dintre o autoritate a administrației publice și o altă autoritate similară, inclusiv străină, sau agent economic, care împiedică dezvoltarea concurenței și care lezează interesele legitime ale consumatorului, inclusiv acordul (acțiunea coordonată) care urmărește:

- a) majorarea, reducerea sau menținerea prețurilor și tarifelor;
- b) divizarea pieței după principiul teritorial sau în funcție de volumul vânzărilor sau achizițiilor, de sortimentul mărfurilor comercializate sau de categoria vânzătorilor ori a cumpărătorilor (beneficiarilor);
- c) crearea de bariere ieșirii pe piață, limitarea accesului pe piață sau înlăturarea de pe piață a agenților economici.

(5) Se interzice formarea de ministere și de alte autorități ale administrației publice centrale pentru monopolizarea producerii sau comercializării mărfurilor, precum și investirea ministerelor și a altor autorități ale administrației publice centrale cu împuterniciri a căror exercitare conduce sau poate conduce la limitarea concurenței.

**Hotărârea Guvernului nr. 371 din 24 mai 2011
cu privire la crearea Societății pe Acțiuni
„Loteria Națională a Moldovei”**

În scopul creării cadrului instituțional necesar realizării prevederilor art.29 alin.(9) din Legea nr.285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.50-52, art.230), cu modificările și completările ulterioare, și în temeiul art.6 alin.(1) lit.e) din Legea nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.90-93, art.401), cu modificările și completările ulterioare, și art.31 alin.(3) din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.1-4, art.1), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se acceptă propunerea Ministerului Finanțelor privind crearea, în modul stabilit de lege, a Societății pe Acțiuni „Loteria Națională a Moldovei”.

2. Se stabilește că funcția de fondator al Societății pe Acțiuni „Loteria Națională a Moldovei” va fi exercitată de către Ministerul Finanțelor.

3. Se investește Societatea pe Acțiuni „Loteria Națională a Moldovei” cu dreptul de a desfășura activitate în domeniul jocurilor de noroc, care, potrivit art.29 alin.(9) din Legea nr.285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc, constituie monopolul statului.

4. Ministerul Finanțelor:

va asigura, în termen de 3 luni, înființarea și înregistrarea, în modul stabilit, a societății pe acțiuni nominalizate;

va crea condițiile necesare pentru activitatea societății comerciale date;

va monitoriza activitatea societății fondate și va înainta propuneri de îmbunătățire a acesteia.

IV. PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ȘI ARGUMENTELE DE RIGOARE

1. Consider că articolul XIX al Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative contravine art. 1, 4, 9, 16, 46, 126 Constituției Republicii Moldova și prevederilor internaționale menționate din următoarele motive.

2. Potrivit Articolului XIX al Legii nr. 267, la articolul 8 alineatul (1) litera a) punctul 5) din Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.26–28, art.95), cu modificările ulterioare, după cuvintele “desfășurarea loteriilor” se introduce textul “(cu excepția monopolului de stat exercitat în condițiile Legii nr.285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc)”.

3. Potrivit art.1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Un principiu inerent al statului de drept, recunoscut de doctrina de drept, este principiul supremației legii, care ierarhizează tot sistemul actelor normative.

Acest fapt presupune ca subiecții de drept să respecte legile, să se subordoneze strict regulilor juridice care au ca obiect modul de alcătuire a organelor statului, organizarea lor, atribuțiile și funcțiile ce le revin, etc.

Fiind cel mai important principiu al statului de drept, principiul legalității are la bază criteriile clarității și previzibilității legii, și trebuie să corespundă cu principiul similar consfințit de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

4. În conformitate cu Articolul 29 aliniat (9) al Legii nr. 285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc, desfășurarea loteriilor naționale constituie monopolul statului. Loteria națională este loteria care se desfășoară pe teritoriile a patru și mai multe autorități ale administrației publice locale.

5. Potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 371 din 24 mai 2011 (Monitorul Oficial nr. 87-90/430 din 27 mai 2011), în scopul creării cadrului instituțional necesar realizării prevederilor art.29 alin.(9) din Legea nr. 285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc, este creată Societatea pe Acțiuni „Loteria Națională a Moldovei”. Conform aceleiași hotărîri a Guvernului, S.A. „Loteria Națională a Moldovei” este investită cu dreptul de a desfășura activitate în domeniul jocurilor de noroc, care, potrivit art.29 alin. (9) din Legea nr. 285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc, constituie monopolul statului.

6. În conformitate cu Articolul 18 aliniatul (2) al Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, taxa pentru eliberarea licenței pentru genurile de activitate indicate la art.8 alin.(1) pct.5), 6), 8) și 39) se achită anual conform anexei la lege. Conform p.1 litera d) a Anexei la Legea nr. 451, taxa pentru activitatea în domeniul jocurilor de noroc, și anume pentru organizarea și desfășurarea loteriilor momentane constituie **28% din costul total anunțat al biletelor de loterie**, iar pentru organizarea și desfășurarea loteriilor cifrice constituie **28% din costul total al biletelor de loterie vândute**. Taxele nu sunt diferențiate pe criteriul teritoriului în care sunt organizate loteriile (naționale sau locale).

7. Prin urmare, modificarea legislativă introdusă prin Articolul XIX al Legii nr. 267, asupra căreia se solicită a fi exercitat controlul constituționalității, are drept scop excluderea necesității eliberării unei licențe de către Camera de Licențiere pentru activitatea în domeniul jocurilor de noroc și, în particular, pentru organizarea și desfășurarea loteriilor sub monopolul statului.

Ceea ce înseamnă că S.A. „Loteria Națională a Moldovei” sau orice altă societate, exercitând monopolul statului la organizarea și desfășurarea loteriilor naționale nu va avea nevoie de o licență de activitate și prin urmare, nici nu va mai trebui să achite o taxă de licențiere în conformitate cu Articolul 18 aliniatul (2) al Legii nr. 451 în sumă de 28% din costul biletelor de loterie.

8. Prevederile legislative supuse controlului constituționalității contravin prevederilor Constituției de la articolele 9, 16 și 126 deoarece pun S.A. „Loteria Națională a Moldovei” într-o situație privilegiată față de alți agenți economici, stabilind activitatea acesteia fără licență și, corespunzător, fără achitarea unei taxe, în raport cu taxele impuse altor întreprinderi, care prestează același tip de servicii în domeniul jocurilor de noroc sau care prestează servicii ce constituie monopolul statului.

În acest mod, prevederile contestate încalcă art.9 și art.126 alin. (1) litera b) din Constituție, care prevăd că economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, precum și obligația statului de a asigura reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii, libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.

Potrivit Articolului 16 aliniat (2) din Constituție, toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială. Acest principiu constituțional consacră obligația Statului de a nu institui și aplica tratamente discriminatorii.

Urmînd practica anterioară a Curții Constituționale (hotărîrile nr.9 din 20 mai 2008 (M.O. nr.99-101/7, 2008), nr.26 din 23 noiembrie 2010 (M.O. nr.235-240/27, 2010) și nr.30 din 23 decembrie 2010 (M.O. nr.1-4/2, 2011), nr.15 din 13 septembrie 2011 (M.O. nr.166-169/22, 2011)), vom aborda problema de constituționalitate a prevederilor contestate din lege luînd în considerare atît principiile consacrate în Constituție și în dreptul intern, cît și cele statuate în dreptul internațional și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

9. Potrivit Articolului 2 al Legii nr. 1103-XIV din 30.06.2000 "Cu privire la protecția concurenței", monopol de stat este situația în care un număr limitat de agenți economici sînt investiți de autoritățile administrației publice cu drept excepțional sau cu drepturi excepționale de a desfășura activitate economică într-o anumită sferă de producție, de transport, de desfacere sau de achiziție de mărfuri (servicii).

Articolul 9 alin.(1) lit.c) și d) din aceeași lege interzice autorităților administrației publice să acorde neîntemeiat unor agenți economici facilități fiscale sau de altă natură, să le creeze unor agenți economici o situație privilegiată față de alți agenți economici care activează pe aceeași piață de mărfuri, să stabilească alte condiții discriminatorii sau de privilegiere pentru activitatea unor agenți economici. La fel, potrivit Articolului 9 alin. (3) lit. c) al aceleiași legi, este interzis și este considerat nul orice acord (acțiune coordonată) dintre o autoritate a administrației publice și o altă autoritate similară, inclusiv străină, sau agent economic, care împiedică dezvoltarea concurenței, inclusiv acordul (acțiunea coordonată) care urmărește crearea de bariere ieșirii pe piață, limitarea accesului pe piață sau înlăturarea de pe piață a agenților economici.

10. Potrivit Articolului Articolul 3 lit. a) al Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, asigurarea egalității în drepturi și a intereselor legitime ale tuturor întreprinderilor, organizațiilor, persoanelor fizice este unul dintre principiile de bază ale licențierii.

11. Potrivit Articolului 14 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului, exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Dezvoltînd sensul acestei prevederi, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a oferit următoare definiție: „[...] tratamentul diferențiat al persoanelor aflate în situații similare[...] este discriminatoriu dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă; cu alte cuvinte, dacă nu urmărește un obiectiv legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele întrebuintate și obiectivul avut în

vedere” (hotărîrea Burden c. Regatului Unit, [GC], nr.13378/05, 29 aprilie 2008, § 60).”

12. Considerăm că prin prevederile contestate, Statul creează unui agent economic o situație privilegiată față de alți agenți economici prin acordarea unei facilități (de a nu obține licență de activitate și de a nu achita taxa de licență) în mod nejustificat, fiind în acest mod împiedicată dezvoltarea concurenței.

13. Această constatare este întemeiată pe faptul că acest tratament diferențiat nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.

Observăm că la situația din 31.12.2011, potrivit Raportului de activitate al Camerei de Licențiere pentru anul 2011¹ pentru activitate în domeniul organizării și desfășurării loteriilor (locale) a fost eliberată o singură licență de activitate unei societăți pe acțiuni. Pentru această licență în anul 2009, această societate a achitat o taxă de licențiere în valoare de 597,381 lei, în anul 2010 - 2,670,048 lei și în anul 2011 - 1,240,028 lei.

Observăm că monopolul statului în acest domeniu este exercitat la fel de o societate pe acțiuni, cu capital 100% de stat, care, în urma prevederilor contestate, nu va achita în bugetul de stat o taxă de licență cel puțin de o valoare asemănătoare, dacă nu și mai mare, ținând cont de faptul că monopolul de stat este instituit pentru loteriile la nivel național.

Considerăm că ambele societăți desfășoară activitate similară de organizare și desfășurare a loteriilor, unica diferență fiind teritoriul în care desfășoară această activitate (loterie locală și, respectiv, națională), iar acesta fiind și criteriul de determinare a obiectului pentru instituirea monopolului de stat.

Considerăm că prevederile contestate în mod nejustificat exclud cerința de licențiere în general pentru loteriile naționale doar în temeiul criteriului teritorial: una și aceeași activitate este licențiată dacă este desfășurată pe teritoriu restrâns la 3 teritorii ale administrației publice locale, dar este exclusă de la licențiere dacă este desfășurată pe teritoriul a patru și mai multe teritorii.

Considerăm că o asemenea măsură nu urmărește scopul legitim al Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001, conform Articolul 4 al căreia, la genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere se atribuie genurile de activitate care corespund unuia sau ambelor criterii indicate la lit. a) și b), coroborate cu criteriul stabilit la lit. c), și anume:

a) implicarea utilizării resurselor limitate ale statului;

¹ <http://www.licentiere.gov.md/doc.php?l=ro&idc=205&id=573>

b) necesitatea stabilirii condițiilor și cerințelor speciale de activitate, precum și verificării respectării acestora pe parcursul activității, pentru excluderea prejudicierii drepturilor, intereselor legitime și sănătății cetățenilor, mediului înconjurător și securității statului;

c) licențierea nu dublează alte proceduri de reglementare, stabilite de lege pentru alocarea resurselor limitate ale statului și/sau asigurarea respectării condițiilor și cerințelor speciale pentru excluderea prejudicierii drepturilor, intereselor legitime și sănătății cetățenilor, mediului înconjurător și securității statului.

Instituirea și exercitarea de către o societate pe acțiuni a monopolului de stat asupra loteriilor naționale nu reprezintă o procedură de reglementare ce ar exclude necesitatea licențierii pentru că în mod de sine stătător ar asigura respectarea condițiilor și cerințelor speciale pentru excluderea prejudicierii drepturilor, intereselor legitime și sănătății cetățenilor, mediului înconjurător și securității statului.

Din contra, teritoriul extins al desfășurării unei asemenea activități ar fi un criteriu suplimentar de reglementare și licențiere. Existența unui monopol de stat are avea semnificația legală că exclude alte persoane de la desfășurarea aceleiași activități, dar nu semnifică excluderea reglementării și verificării acestei activități în general.

14. În acest context, remarcăm că întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni care exercită monopolul statului în alte domenii, nu sunt exceptate de la obținerea licenței sau autorizației de activitate și de la achitarea taxei de licențiere.

În acest fel, monopolistul S.A. Moldtelecom înainte de liberalizarea treptată a pieței telecomunicațiilor era obligat să obțină licență de activitate (p. 48 al Art. 8 alin. (1) al Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, în versiunea sa inițială prevedea eliberarea licenței pentru prestarea serviciilor de telefonie fixă locală și(sau) interurbană, internațională).

S.A. Moldovagaz și toate subsidiarele sale, deținând monopolul asupra transportului gazelor naturale; distribuției și/sau furnizării gazelor naturale la tarife reglementate sau nereglementate, este în continuare obligat prin lege să obțină licență pentru activitățile date și, corespunzător, să achite taxa de licențiere.

15. Unicele excepții privind licențierea și achitarea taxei de licențiere au fost pînă în prezent aplicate numai în privința autorităților publice. De exemplu, în textul actual al Art. 8 alin (1) lit. a) p. 9 al Legii nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, activitatea farmaceutică veterinară și/sau asistența veterinară se licențiază, *cu excepția activității desfășurate de serviciul veterinar de stat*. La fel și importul, exportul, proiectarea, producerea și

comercializarea mijloacelor criptografice și tehnice de protecție a informației, mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației; prestarea serviciilor în domeniul protecției criptografice și tehnice a informației sunt supuse licențierii, *cu excepția activității desfășurate de autoritățile publice investite cu acest drept prin lege* (Art. 8 alin (1) lit. a) p. 24 al aceleiași legi).

Asemenea excepții corespund unui scop legitim, întrucât însăși autoritățile în cauză exercită activitatea în cauză și, în privința obligației de achitare a taxei de stat, aceste excepții sunt justificate deoarece conformitate cu Articolul 51 al Codului Fiscal sunt scutite de impozit autoritățile publice și instituțiile publice finanțate din bugetul public național.

16. Spre deosebire de acestea, monopolul statului în domeniul jocurilor de noroc nu este exercitat de către autoritățile publice sau de către instituțiile publice, dar de o societate comercială cu 100% capital de stat.

17. La fel remarcăm faptul că exclusivitatea desfășurării unui anumit tip de activitate nu exclude obligațiile de achitare a taxelor de licență nici pentru întreprinderile de stat, în prezent fiind eliberate 77 de licențe pentru diferite genuri de activitate întreprinderilor de stat.

18. Jurisprudența Curții Europene a observat că măsurile de discriminare pozitivă trebuie să fie instituite proporțional scopului de a corecta, compensa sau de a atenua efectele unei dificultăți suferite de un grup dezavantajat de-a lungul istoriei. Drept asemenea grupuri dezavantajate, Curtea a identificat a fi femeile, minoritățile etnice (*Konstantin Markin c. Rusiei*, hotărârea Marii Camere din 22 martie 2012; *Runkee și White c. Regatului Unit*, nr. 42949/98 și 53134/99, §§ 37 și 40-43, 10 mai 2007, *Stec și alții c. Regatului Unit* [Marea Cameră], nr. 65731/01, §§ 61 și 66, ECHR 2006-VI).

În situația monopolului de stat în domeniul jocurilor de noroc, nu putem aprecia prevederile contestate drept o măsură de discriminare pozitivă, deoarece nu poate fi constatată vreo dificultate ce ar urma să fie compensată prin scutirea de obligația de achitare a unei taxe de licențiere pentru organizarea și desfășurarea loteriilor.

19. Pornind de la normele constituționale și internaționale enunțate mai sus constatăm următoarele:

- excluderea obligației de a obține licență și de a achita taxă de licențiere pentru desfășurarea și organizarea loteriilor naționale, chiar și în exercitarea unui monopol de stat, constituie un tratament privilegiat care afectează libera concurență din domeniul locurilor de noroc, deoarece creează unui agent economic care exercită monopolul statului facilități nejustificate în detrimentul liberei concurențe pe aceeași piață de servicii;

- aceeași măsură constituie un tratament discriminatoriu în raport cu alte întreprinderi monopoliste care desfășoară activități supuse licențierii și care achită taxele de licențiere în bugetul de stat;

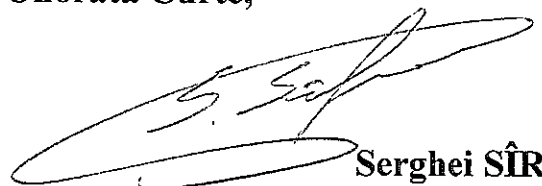
- aceste măsuri nu urmăresc scopurile legitime prevăzute de Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 cu privire la licențierea unor genuri de activitate, și prin urmare contravin Art. 9, 16 și Art. 126 din Constituție.

20. Adoptând această modificare legislativă, Parlamentul a acționat contrar Constituției, deoarece nu a respectat normele constituționale care obligă statul să asigure și să garanteze libera concurență, economia de piață și egalitatea în fața legii.

V. CERINȚELE SESIZĂRII

În temeiul celor expuse mai sus, în baza articolului 135, alineatul (1), litera a) din Constituția Republicii Moldova, a articolului 4, alineatul (1), litera a) al Legii cu privire la Curtea Constituțională și a articolului 4, alineatul (1), litera a) al Codului jurisdicției constituționale, solicit Curții Constituționale a Republicii Moldova să exercite controlul constituționalității și să recunoască neconstituțional art. XIX al Legii nr. 267 din 23 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Serghei SÎRBU